БҰЛАНДЫ АУДАНЫ

BULANDY AQPARAT

Аудандық қоғамдық-саяси газет
Районная общественно-политическая газета

№ 38 (436)
20.09.2024

Ел ертеңіне қолдау

АЭС құрылысын қолдау жөніндегі аудандық халықтық штабының мүшелері Купчановка ауылындағы медициналық-әлеуметтік орталығы ұжымымен кездесу өткізді. Штаб мүшелері атом электр станциясының құрылысы бойынша референдумға қатысуға және алдағы жылдарда ел тағдырын айқындайтын маңызды шешім қабылдауға шақырды.

«Өңірлердегі энергетикалық жағдай тұрақсыз. Электр энергиясын желіден ажырату мәселесі өткір тұр. Электр станцияларының, қосалқы станциялар мен желілердің ескі жабдықтарының жоғары тозуына байланысты проблемалар да өзекті. Ал электр энергиясын тұтыну жыл сайын өсіп келеді. Бұл өз кезегінде өз АЭС сұранысын да айқындайды» - деп түйіндеді штаб мүшелері.

Атом энергетикасы - Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жасалған үлкен қадам.

Өзіміздің ақпарат.

Будет хлеб – будет и песня!

Уборочная кампания в районе, а также в целом в регионе, идет усиленными темпами. Для того, чтобы благополучно убрать хлеб с полей необходима хорошая, ясная погода. Сентябрь месяц радует сухой, солнечной погодой, что позволяет аграриям работать в полную силу, ведь уборка зерновых культур является одним из важнейших моментов в жизненном цикле сельскохозяйственных культур. Она требует точного планирования, организации и тщательного контроля со стороны сельхозпроизводителей. Надлежащая уборка позволяет не только обеспечить достаточное количество собранного урожая, но и сохранить его качество для последующей переработки и реализации.

Как проходит главная сельскохозяйственная кампания осени в областном масштабе рассказал на брифинге для журналистов руководитель управления сельского хозяйства и земельных отношений Акмолинской области Кенеш Алимжанов. По словам главного государственного куратора сельского хозяйства в регионе на сегодня работы проведены на площади порядка 2 млн. га. На сегодня перед агропромышленным комплексом региона стоит важная задача – на высоком организационном уровне провести уборочную кампанию.

В текущем году уборка урожая проводится на площади 5,4 млн. га. На зерновые и зернобобовые культуры приходится 4,7 млн. га, масличные – 268,6 тыс. га, кормовые – 421 тыс. га, картофель и овощи – 7,8 и 1,4 тыс. га, соответственно.

Как гласит народная мудрость, не тот хлеб, что на полях, а тот, что в закромах, поэтому, помимо сбора урожая, важно обеспечить первичную обработку и последующую сохранность зерна. Так, как было отмечено Кенешем Алимжановым, в приемке урожая задействованы 66 хлебоприемных предприятий с общей вместимостью 4,3 млн. тонн. Кроме этого, сельхозпроизводители располагают зернохранилищами на 2,8 млн. тонн. Таким образом, общая емкость для хранения зерна составляет 7,2 млн. тонн, что полностью обеспечивает сохранность произведенного урожая в регионе.

В связи с обильными осадками зерно на элеваторы поступает с большим количеством влажности. Хлебоприемные пункты работают в круглосуточном режиме для сохранности и сушки зерна.

В текущем году значительно увеличены объемы льготного кредитования весенне-полевых и уборочных работ.

В целом, на поддержку агропромышленного комплекса Акмолинской области выделены значительные средства.

Шум моторов комбайнов, пыльная оживленная нива в лучах яркого солнца, автомашины, наполненные жемчужным зерном – на полях, где сегодня полным ходом идет уборка зерновых, такая приятная картина. Ведь нет, поистине, лучшего пейзажа, чем раскинутое до горизонта поле, засеянное зерном, взросшее на бескрайних просторах, впитав в себя энергию, силу солнца и ветров, теплоту и заботу рук благородных хлеборобов. Золотой колос – хозяин полей. Он – главное достояние страны, ведь как в народе говорят – будет хлеб, будет и песня.

Руководитель районного отдела предпринимательства и сельского хозяйства Азамат Кабдулов в эти напряженные дни держит руку «на пульсе», ведь очень важно завершить агротехнические мероприятия аграриями района в срок: качественно, планово, без потерь и убытков. На полевом стане встретились с директором ТОО «СХП Новобратское» Владимиром Кужлевым и бригадиром ТОО «Партизанское -1» Виктором Ротарь. Пожелал успехов в уборке и поинтересовался темпами. В ТОО «СХП Новобратское» средняя урожайность на сегодня составляет 20+/- ц/га, влажность – 18 процентов. На сегодняшний день, при усиленных темпах, убрано 40 процентов урожая. Хороший темп уборки и в ТОО «Партизанское-1», техникой, топливом и людьми обеспечены. Главное, чтобы благоволила погода, как отметили аграрии во время беседы.

Хлеборобы максимально используют каждый погожий час, чтобы вовремя и без потерь убрать урожай. Параллельно проводятся агромероприятия по созданию надежного фундамента урожая будущего года. Ведь специфика сельского хозяйства в том, что здесь каждый этап - ответственный и определяющий.

Нам остается только пожелать успешного завершения уборки и, несомненно, хорошей погоды. И здесь тоже не без народной мудрости: «Жұмыс ауыр болса да, нан тәтті» - «Трудна работа, да сладок хлеб».

А. АМАНЖОЛОВА.

Ел болашағын айқындайтын қадам

Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың АЭС салу мәселесі бойынша жалпыұлттық референдум тағайындау туралы мәлімдемесінен кейін Қазақстанда белсенді дайындық жүріп жатыр. Түбегейлі өзгерістер жүргізудің осы жағдайларында біз Әділетті Қазақстанды құруда жаңа деңгейге көшеміз. Демек, алдағы референдум осы процестің негізгі бөлігі болуға арналған.

Осылайша, Жаңа Қазақстанның дұрыс таңдауы және құру бағытындағы қозғалыс 2024 жылдың 6 қазанында ашылады. Енді біз бәріміз осы процестерге қатысамыз. Сайып келгенде, референдумның қорытындылары халықтың мүдделерін іске асыру құралы болады және Қазақстан мемлекетінің одан әрі үдемелі дамуына жәрдемдесуге шақырылатын болады.

Біз Қазақстанның жарқын болашағы үшін, атом электр станциясын салуды қолдаймыз.

Ш. ҚҰСАЙЫНОВ, Бұланды аудандық Ақсақалдар кеңесінің төрағасы.

* * *

Укрепление нашего курса

Недавно Президент в своем Послании четко определил дату референдума – 6 октября. Конечно, народ сделает свой выбор. Но если говорить по существу, то дефицит электроэнергии действительно велик. В будущем эта проблема станет еще острей. Все мы помним случаи, когда сбои в работе АЭС приводили к трагическим последствиям. Однако, с тех времен прошло много времени, а подобных примеров мы уже не наблюдаем. При этом новые АЭС продолжают строить в развитых стран. Я думаю, что новые технологии позволят избежать негативного влияния на природу и человека. Как можно считать это вредным? Если убрать все так называемые «вредные» источники энергии, то мы останемся в кромешной тьме. Другие страны развиваются, как, например, Япония, где, насколько я знаю, больше 10 атомных электростанций. Почему бы Казахстану не построить хотя бы одну или две? Ведь цены на электричество растут.

Уверена, всенародное голосование станет яркой демонстрацией народного волеизъявления. Референдум позволит каждому гражданину принять непосредственное участие в решении судьбы страны и укрепит наш курс на всестороннюю демократизацию и построение Нового Казахстана.

Б. ТУРТАНОВА, председатель Совета ветеранов Буландынского района.

Разъяснение и поддержка

Агитационная работа по строительству атомной электростанции должна проводиться повсеместно – такая задача на сегодня поставлена перед членами районного штаба в поддержку АЭС. С агитационной миссией посетили Караозекский сельский округ, встретились с жителями.

Выступила перед земляками, разъясняя важность строительства станции для будущих перспектив. Ведь АЭС – это шаг к реализации главной задачи: обеспечению энергетического суверенитета страны. Наследие будущим поколениям в виде энергетически независимого, экономически стабильного и развитого Казахстана.

К. МЕНДЫБАЕВА, депутат Акмолинского областного маслихата, член Народного штаба за строительство АЭС.

Тіл – ең асыл құндылық

5 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдері күні. Ұлттың ұлт ретінде сақталуы тіліне байланысты. Ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлы: «Өз тілімен сөйлескен, өз тілімен жазған жұрттың ұлттығы еш

уақытта адамы құрымай жоғалмайды. Ұлттың сақталуына да, жоғалуына да себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы – тілі. Сөзі жоғалған жұрттың өзі де жоғалады. Өз ұлтына басқа жұртты қосамын дегендер әуелі сол жұрттың тілін аздыруға тырысады»-деген болатын. Осы орайда ана тіліміздің абыройын асқақтатып, тіл құндылығын өскелең ұрпақтың бойына сіңіруде тілдер мерекесінің маңызы зор. Өйткені, осы бір тілдер мерекесінде айтулы шаралар ұйымдастырылып, тіл жанашырларының еңбектері еленіп, болашаққа жоспарлар құрылады. Жалпы 1989 жылы 22 қыркүйекте «Тіл туралы» заң қабылданды. Ал, тілдер мерекесі 1998 жылдан бастап атап өтіліп, 22 қыркүйек Қазақстан халқы тілдері күні болып жарияланған болатын. Алайда, 2017 жылы Үкімет қаулысымен Тілдер күні 5 қыркүйекке ауыстырылды. Себебі, 5 қыркүйек – ұлт ұстазы, Алаш зиялысы, тіл үшін басын бәйгеге тіккен Ахмет Байтұрсынұлының туған күні. Айтулы мерекеге орай «Тілдерді оқыту орталығының» ұйымдастыруымен «Мемлекеттік тіл – менің тілім» атты шара болып өтті. Аудан әкімінің орынбасары Кенжебике Негметжанқызы Исмағамбетова, аудандық мәслихат төрағасы Нұрбек Балтабекұлы Сексенов, облыстық мәслихат депутаты Клара Тұңғышқызы Меңдібаева, тіл жанашырлары, тілдерді оқыту орталығының тыңдаушылары және мектеп оқушылары қатысты. Құттықтау сөз сөйлеген Кенжебике Негметжанқызы көпшілікті тілдер мерекесімен құттықтай келе тіл жанашырларын аудан әкімінің Алғыс хаттарымен марапаттады. Олар: Бектас Теміргалиұлы Қожақанов, Айгүл Егізбайқызы Аманжолова, Надежда Николаевна Ларионова және Елеш Хабылхан. Бектас Теміргалиұлы - ұзақ жыл тіл саласында еңбек етті, әлі күнге дейін тіл үшін тер төгіп жүрген жандардың бірі. Айгүл Егізбайқызы - газет беттерінде тіл туралы, қазақша қате жазылған жарнамал жайлы өзекті мақалар жазып жүрген тіл жанашыры. Надежда Николаевна

- өзге ұлт өкілі болса да, өзі басқарып отырған ұжымын қазақ тілін үйренуге ертіп келіп, өзі де белсене оқуда. Сондай-ақ қазақтың нақыл сөздерін жаттап, мақалдап сөйлеп, қазақша ән шырқайды. Қазақ тіліне, қазақтың салт-дәстүріне деген құрметі ерекше. Елеш Хабылхан - айтыскер ақын, «Жас қауырсын» ақындар үйірмесінің жетекшісі. Елеш Хабылханның ана тіліміздің өркендеуіне қосып жүрген үлесі ерен.

Шара барысында сөз алған аудандық мәслихат төрағасы Нұрбек Балтабекұлы тіл туралы өз ойын ортаға салып, көпшілікті мерекелерімен құттықтап, орталық қызметкерлері мен мемлекеттік тілді үйреніп жүрген үздік тыңдаушыларға Алғыс хаттар табыс етті. Сонымен қатар, «Мемлекеттік тіл – менің тілім» атты аудандық эссе байқауының жеңімпаздары марапатталды. «Тілдерді оқыту орталығы» өзге ұлт өкілдері арасында қазақша эссе байқауын ұйымдастырған болатын. Байқаудың шарты бойынша жас ерекшеліктеріне шектеу қойылмады, эссе тек қолмен қазақ тілінде тақырыпқа сай жазылуы керек болды. Байқауға 20-дан астам туынды келіп түсті. Қазылар алқасының шешімі бойынша Никольск ауылынан қатысқан Дудкина Елизавета 3-орын, қаламыздағы №2 орта мектебінің оқушысы Бульда Мария 2-орынды иеленді. Ал, жүлделі 1-орын қала тұрғыны Целоева Зарема Магомедовнаға бұйырды. Жеңімпаздар бағалы сыйлықтармен марапатталды. 1-орын алған Зарема Магомедовна көпшілік алдында қазақ тілінде жазған өз туындысын оқып берді. «...5 қыкүйек - қазақтың ұлы ғалымы Ахмет Байтұрсынұлы дүниеге келді. 2017 жылдан бері біз тілдер күнін осы уақытта атап өтеміз.

...Тәуелсіздік алғалы бері біздің мемлекеттік тіліміз гүлденіп, жандана түсуде... [sic]

Тілдер мерекесіне арналған шараның одан ары көркін қыздырған «Мемлекеттік тіл – менің тілім» атты жас ақындар мүшәйрасы болды. Қолдарына қалам алып, балғын жүректерімен тілді жырға қосқан жас ақындар, жалынды өлеңдерін оқыды. Қазылар алқасының шешімі бойынша Қызырбек Ләззат 3-орын иегері атанса, 2-орынды жас ақын Асылбек Ибрагим иеленді. 1-жүлделі орын Қызырбек Сырымға бұйырды. Жеңімпаздар дипломдар және бағалы сыйлықтармен марапатталды. Жас өнерпаздар қара домбыраларын күмбірлетіп, мерекелі шараның шырайын кіргізді. Шара соңында «Тіл деген алып мұхит, түбі терең» сайыс сабағы өтті. Қатысушылар мәнерлеп өлең оқып, сұрақтарға жауап беріп, сыйлықтармен марапатталды.

Ж. ЗАНДЫБАЙ.

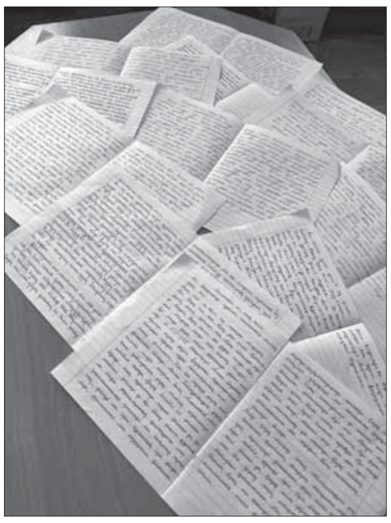

Шежіре дегеніміз не?

Шежіре (арабша шаджарад бұтақ, тармақ)–халықтың шығу тегін, таралуын баяндайтын тарих ғылымының бір тармағы деп ғалымдар анықтаған. Сабит Мұқанов анықтамасы бойынша шежіре деп кімдерден кімдер туып қалай өрбігенін баяндайтын ерте заманнан атадан балаға мирас болып келе жатқан ауызша деректерді айтады. Шежіре шын мәнінде рудың, тайпаның қалың тарихының құрамды бөлігі. Дәлмедәл жазылған ата-баба шежіресі, тарихы арқылы сол қоғамға баға беретін мүмкіндік туады. Тарихи ата салты бар ел, халықтар жеке отбасының әулеттің атақты қолбасшының, мемлекет қайраткерлердің шежіресін жасауды әдетке айналдырған. «Әке баласы үшін қандай жауапты болса әр халық өз тарихының алдында сондай жауапты» - деп Әбу Насыр Әл Фараби айтқан. Алаш Орда ұлттық территориялық үкіметі басшысы Әлихан Бөкейхан былай деген екен: «Өзінің тарихын жоғалтқан жұрт, өзінің тарихын ұмытқан ел. Қайда жүріп, қайда тұрғанын, не істеп, не қойғандығын да білмейді». Келешекте басына қандай күн туатынан да көзі жетпейді. Тарих не айтады десеңіз? Біздің бұрынғы бабаларымыздың кім екендігі, олардың дүниеде не істеп, не бітіргендігі, қандай қуаты барлығы, ол қуаты не орынға жұмсағандығы, істеп жүрген ісінің қайсысынан пайда, қайсысынан зиян көргендігі, бұрынғы бабаларымыздың дос-дұшпаны кім екендігі, не себептен бағы тайғандығы және соған ұқсас істердің барлығын тарих түсіндіріп тұрады.

Бұл әрбір адамға керек, осы шежіре арқылы сен өзіңді басы байлаулы сауда малы сияқты бір елден бір елге сатылып келген құл емес екеніңді дәлелдей аласың. Сен далада иә, болмаса көшеде қалған әке шешесі, ата-бабасы белгісіз тұлдыр жетім, тастанды жетім бала емес екеніңді дәлелдей аласың. «Жеті ата» деп қазақ қайта-қайта неге айта береді десеңіз онда үлкен сыр бар. Шежіре арқылы оның тегі, ата қонысы, қауымға қосқан үлесі, отан қорғаудағы орны тағы басқа болмысы толық анықталады.

Шежіренің қоғамдағы орны ерекше. Шежірені оқып отырып тарихымыздың ата тарих екенін, ықылым заманнан жалғасып келе жатқанын білеміз. Бізде осы 7 ата тарихын жалғастырушы бір буын екенімізді түсінеміз. Біздің бар арман тілегіміз ұрпағымызды үзіп алмау. Тексті, мықты ел үшін ұрпақ өсіріп тәрбиелеу ата тарих алдындағы ұлы да үлкен жауапкершілігіміз. Қазақ өмір бойы өзін өзі іздейді, ата-бабасын іздейді, жоғын жоқтайды, өшіп кеткен кешегі күнін жоқтайды. Міне, осы өмір бойы іздеп, қуалап жүргеннің нәтижесінде «қойнындағы келіншегінің тегін жақсы тектей келе «қарын бөлен» болып шығады» деп қалжыңға басады. Қазақ қонақжай, туысшыл, жанашыр халық. Иен далада кездескен екі жолаушы бірінің тегін бірі қазып ақыры «туыс болып шықтық» деп барып бірақ тоқтайды. Міне шежіре оның жоғын тауып береді. Сайып келгенде тегімізді білу біз үшін бұлжытпайтын заңдылық, мойнымыздағы парыз.

Ағайындар арасының береке бірлігін нығайту үшін ағайынның баласын бірінен алып біріне беру арқылы жіпсіз байлап келген. Ағайындар үшін бұл көп мәселе бола бермейді. Ал, қиыны баланы күйеуге кеткен қызға, немесе нағашысына асырату. Ол баланы берер кезде Алла алдына барғанша сұрамаймын деп серт береді де, ол баланың әке-шешесі, ата тегін жасырып қалады. Бірақ Алладан көкте де, жерде де еш нәрсе жасырын емес. Алла алдында дегенді ақтық сапарға шығарып, жаназа намазына шымбайлы әкесінің атынан шығару арқылы бұл түйінді шешіп келген деп ойлаймыз. Менде діни терең білім жоқ сол себепті бұл жерде қандай да бір уәж айта алмаймын. Құрметті оқырман қауым «білгеннен білмегенің көп» дегендей өз тарихыңа азда болса себеп бола ма деп түйіндедім.

Б. БҮТКЕЙҰЛЫ, саясаткер, қоғам қайраткері.

Туған тілім – тірлігімнің айнасы

Адамзаттың қолындағы барша зат тозып, жоғалатыны сөзсіз. Бірақ мәңгі жасайтын, өлмейтін ең қымбат бір мұра бар, ол – тіл.

Тіл – қандай да ұлттың болмасын баға жетпес қазынасы, мақтанышы, тұрмысының, тіршілігінің, бар болмысының айғағы. Ол барша жұртшылықтың қастерлі, құдіретті, қасиетті құралы. Санасы биік әр азаматтың асыл борышы – өзінің тілін көзінің қарашығындай сақтап, оның тұғырының биік, мәртебесінің жоғары болуына атсалысу. Тілге деген шексіз құрмет, адал қызмет – патриоттықтың ең биік көрінісі.

Халықтың бақытты да бақуатты өмір сүріп, тәуелсіздік көрінісінің айқын әрі мықты болуы үшін тілдің мерейін өсіруден жалықпау керек. Сол себепті де тәуелсіз елімізде қоңыр күз мерейлі тілдер мерекесімен басталады.

Тілдер апталығы ауданымыздың «Тілдерді оқыту орталығында» «Туған тілім – тірлігімнің айғағы» атты ашық сабақпен басталды. Шараға қатысқан тыңдаушылар құттықтау сөздерін айтып, өлеңдерін оқып, танымдық сабақ бойынша ойларын ортаға салды. Сондай-ақ тақырып төңірегінде қызықты ойындар мен шығармашылық жұмыстар да жүргізілді.

А. ӘСЕЛ, «Тілдерді оқыту орталығы» КММ оқытушысы.

Өлең өлкесінде

Туған жер еске түскенде

Жұртың жатыр қаңырап туған жерім,
Су сепкендей бүгінде шерлі көңілім.
Асық атып, шаңдағын борандатқан,
Сағынамын ауылымның күрең белін.

Балалық шақ ойласам қайғырамын,
Көріп өстім әжелердің құрт жайғанын.
Малтасының дәмі бал тіл үйірер,
Таңдайыңа жағатын саумалдайын.

Таң сәріде әтеші шақырғанда,
Көрпе қымтап іргесін жамылғанда.
Түс көруші ем бәрінен озып шыққан,
Жалаңаяқ жүгіріп жарысқанда.

Тай үйретіп жабағы еліктіріп,
Шапқылаушы ем ер салмай жайдақ мініп.
Сайға қарай құлдырап баратынбыз,
Шығу үшін өзенге бір шомылып.

Түбінде отырушы ек аппақ қайың,
Сүйдім деп сүйген досың сыбырлайтын.
Бүгінде сол қайыңның орны да жоқ,
Заман болды ой-санаң тыншымайтын.

Қалайда ескі жұртқа бара қалсаң,
Көресің қотаныңды жусан басқан.
Кешегі асық атқан шаңдақ жол жоқ,
Естілмейді құстың даусы орман жақтан.

Екі зират ауылымның елшісіндей,
Бабалардан бізге қалған еншісіндей.
Дұға етіп басына барған дұрыс,
Аруақтарды батасыз еш жүдетпей.

Ақ бұлақ

Іргесінде ауылдың,
Сарқырайды ақбұлақ.
Бұйра көбік шапшиды,
Буырқана ағындап.

Жағасында бұлақтың,
Жай қалады мың құрақ.
Қандырып құрышын құлақтың,
Күй шертеді сыңғырлап.

Суың мөлдір ақбұлақ,
Емін- еркін ағасың.
Алыс жерге шапқылап,
Елдің көңілін табасың.

Құм баспасын арнаңды,
Көзің ашық болғайда.
Сусындатып маңыңды,
Жағаң суға толғайда.

Е. ҚАРАТАЙҰЛЫ, зейнеткер.

УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ БУЛАНДЫНСКОГО РАЙОНА

Сельская школа powered by NIS: создавая лучшие условия для знаний и роста

«Сельская школа powered by NIS» - это название уникальной по своей концепции программы, которая призвана улучшить качество образования в селах. И, наверное, немногие в районе знают, что школа-гимназия г. Макинска, четыре года назад, вошла в четверку первых школ в стране, где был реализован данный колоссальный проект.

В рамках программы первые 4 сельские школы значительно преобразились, появились современные кабинеты, оборудованные инновационными технологиями и учебными материалами. Педагоги и сотрудники школ прошли переподготовку по программам НИШ. Инициаторы проекта – АО «Aitas KZ» в лице Фонда устойчивого развития сельских территорий и АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы».

АО «Aitas KZ» – вертикально интегрированный холдинг, в состав которого входят предприятия в области растениеводства, производства и переработки мяса птицы, дистрибуции, в том числе Макинская и Усть-Каменогорская птицефабрики с брендом «Кус&Вкус». За годы существования компания стала лидером в области производства, переработки и дистрибуции мяса птицы, одним из лидеров в аграрном секторе Казахстана. Работая на рост экономики страны, группа компаний задалась вопросом: в чем наше предназначение и миссия? Было проведено много обсуждений, прежде чем пришла к миссии: устойчивое развитие страны через развитие сельских территорий. Для этого отдельно от производственных компаний были созданы фонды в сельских регионах. Ведь не секрет, что в последние годы наблюдается большой отток населения из сёл. А ведь казахстанские села – это золотая колыбель, если у сел не будет будущего развития, это негативно повлияет на многие аспекты развития страны в целом. Село – должно быть прочным фундаментов для формирования личности и сельчане имеют право на комфортную жизнь, на современные стандарты жизни, на хорошее и качественное образование. Не должно быть стен и барьеров, которые будут разделять сельского ученика и городского. Ведь ребенок из сельской глубинки может быть умным и способным, но, ввиду отсутствия условия для получения хороших знаний, не сможет развить свой потенциал. Группа компаний начала проводить аналитическую работу и поняла, что для повышения уровня жизни в селах нужно улучшать качество медицины, поддерживать предпринимательство, создавать социальные условия. И в первую очередь работать над повышением качества образования в сельских школах.

Команда Фондов устойчивого развития ездила в отдаленные села, изучала состояние местных школ, выявляла слабые места образования. В стране около 75% школ являются сельскими, при этом качество образования и оснащенность таких школ учебным оборудованием заметно отставали от городских учебных заведений.

В то же время компанию заинтересовала работа НИШ, которые активно транслировали свой опыт в общеобразовательные школы страны. Стороны начали сотрудничать, и в июле 2020 года АО «Aitas KZ» и АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы» подписали меморандум о сотрудничестве. Программа «Сельская школа powered by NIS» была запущена!

На сегодняшний день можно с гордостью рассказать о результатах работы за несколько лет. В Макинской школе-гимназии обновлены 15 кабинетов. В целом, модернизация школы происходила в несколько этапов:

I этап: Обновлены кабинеты творческого развития (2020 год);

II этап: Кабинеты естественно-математического направления (2021 год);

III этап: Начальные классы (2022 год);

IV этап: Специализированные и универсальные кабинеты (2023 год).

В 2023-2024 гг. в школе производится капитальный ремонт согласно проектно-сметной документации (ПСД), разработанной Фондом устойчивого развития сельских территорий.

Была проведена обучающая программа от партнера проекта АОО НИШ.

В школе-гимназии г. Макинска было проведено 183 наблюдения уроков с предоставлением обратной связи и выработкой методических рекомендаций по улучшению школьной практики учителей. Проведены 162 мероприятия, включая семинары, мастер-классы, вебинары и т.д.

Результаты проекта

За период реализации в школах участвующих в проекте наблюдается рост показателей качества образования на 10-13%

Наблюдается значительное увеличение количества детей, занимающих призовые места на региональных и республиканских олимпиадах, с 80% до 120%. Кроме того, отмечается значительный рост числа учащихся, которые увлекаются проектными работами. Повышается уровень педагогического состава, показателем которого является, увеличение количества учителей имеющих статус педагога-мастера.

А. АМАНЖОЛОВА.

В настоящее время остро стоит вопрос о сокращении социально-культурных объектов в сельской местности. Быстрыми темпами идет процесс сокращения численности сельских школ, их реорганизации, укрупнения. Закрытие малочисленных школ губительно для районного и сельского образования, ибо в большинстве регионов страны большая часть школ, расположенных на селе, становятся малочисленными.

Еще четверть века назад сельская школа имела огромный авторитет, и именно на нее возлагалась миссия по воспитанию грамотных, компетентных людей, которые развивают села, без которых невозможно представить не одно развитое государство.

Сегодня можно констатировать, что опыт предыдущих лет практически забыт, а образование на селе переживает глубоко кризисный период. Эти обстоятельства дали основной толчок очередному витку миграции сельского населения в большие города.

Проанализировав текущую ситуацию, Фонд устойчивого развития сельских территорий сконцентрировались на проекте «Сельская школа powered by NIS». Задачи были поставлены четкие, и в результате мы видим преобразившуюся школу с огромным потенциалом для обучения и воспитания подрастающего поколения в ключе развития высоких цифровых технологий и совершенствования современных стандартов образования.

Данная инициатива будет продолжаться у нас в планах произвести капитальный ремонт в оставшихся школах г. Макинска.

Уверенность в успехе проектов в социальном развитии не вызывает сомнений!

Данияр Нурпеисов, руководитель Фонда устойчивого развития сельских территорий по Буландынскому району.

108 млн тенге – вложений с 2019 по 2023 годы, до конца 2024 года планируется выделить еще около 30 млн тенге.

РЕАЛИЗОВАННЫЕ ПРОЕКТЫ

Развитие потенциала опорных школ в сельской местности

Цель: сокращение разрыва в качестве образования между городом и сельской местностью. Основными направлениями работы являются передача современных технологий преподавания от партнёра АОО НИШ и обновление материальной базы сельских школ.

Второй проект по социальной среде - школа-лицей имени Балуана Шолака г. Макинск

Всего обновлено 33 кабинета предметной направленности и дополнительных навыков

В рамках реализации проекта были охвачены более 577 учащихся

Для 51 учителя-предметника проведены обучающие мероприятия

Сумма спонсорской помощи: 250 млн тг.

Акмолинская область

Школа-лицей им. Балуана Шолака г. Макинск

Школа им. Досова с. Катарколь

Школа им. Иманжусупа Кутпанулы с. Жибек жолы

Школа № 3 п. Шортанды

Школа № 3 им. Жайыка Бектурова г. Акколь

Школа №1 с. Астраханка

Школа-гимназия им. Малика Габдуллина с. Зеренда

Школа №2 им. Абая» г. Степняк

Всего обновлено 165 кабинетов (5 школ) предметной направленности и дополнительных кабинетов , в процессе обновления 72 кабинета (3 школы - 2024 г.)

В рамках реализации проекта охвачены более 4220 учащихся

К обучающим мероприятиям привлечены 410 учителей-предметников

Сумма спонсорской помощи: 2 млрд тг.

ӨЗЕКТІ ТАҚЫРЫП

АЭС: «Келісіп пішкен тон келте болмас»

Рас, АЭС тақырыбы еліміздегі ең өзекті әрі халық арасында қызу талқыланатын тақырыптардың бірі. Қазақстанда атом электр стансасын салу жоспары қоғамда, әсіресе қауіпсіздік пен экологиялық мәселелерге қатысты үлкен наразылық тудырды. Сала мамандары қазіргі үшінші буындағы атом электр стансалары сенімді қауіпсіздік жүйелерімен жабдықталғанын және оларды салқындату үшін су шығыны белгіленген нормалардан аспайтынын атап өтті.

«УРАН САТУДАН БІРІНШІ ОРЫНДАМЫЗ, БІРАҚ ӨЗІМІЗДІҢ РЕАКТОРЫМЫЗ ЖОҚ»

«Қазақстанның энергетикалық аспектілері» орталығының директоры Алмаз Әбілдаевтың айтуынша, елімізде атом электр стансасын салу керек.

«2045 жылға дейін атом электр стансалары жасыл энергия болып саналады. Біз барлық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін жаңа 3+ реакторлар туралы айтып отырмыз. Уран сатудан біріншi орындамыз, бірақ өзіміздің реакторымыз жоқ. Бұл мәселені қандай да бір жолмен шешу қажет. Өз басым «атом электр стансасын салу керек» деп ойлаймын. Еліміздің энергетикалық балансында энергияның тағы бір түрі пайда болады», – дейді энергетика бойынша сарапшы Алмаз Сызғанбекұлы.

«Балқаш көлінің маңындағы стратегиялық нысанның құрылысы стансаның суды көп тұтынуына байланысты оның таязлануына әкеп соқтыруы мүмкін» деген де алаңдаушылық бар жұртшылықта. Бұл да кезекті миф екенін айтады мамандар.

Атом электр стансасын салқындату үшін су шығыны 63 миллион текше метрден аспайды. Бұл жөнінде Ядролық физика институты бас инженерінің орынбасары Данияр Жансейітов былай дейді: «Атом электр стансасы жұмыс істеген кезде 63-65 миллион текше метрге дейін су жұмсайды. Бұл ретте атом электр стансасы салқындату жүйесімен жабдықталған. Станса солтүстік және оңтүстік өңірлерді байланыстыратын үлкен электр желісінің трассасында орналасады. Нысан оңтүстіктегі электр қуатының тапшылығы мәселесін шешуге септігін тигізбек».

ШЕТЕЛДІК САРАПШЫ НЕ ДЕЙДІ?

2024 жылы бейбіт атомды қолдану әдеттегі әлемдік тәжірибеге айналды. Бүгінде әлемнің 30-дан астам елінде 440 ядролық реактор табысты жұмыс істеуде.

Жақында швейцариялық атом энергетикасы инженері Лука Тальяпьетра қазіргі заманғы атом электр стансалары жайында ой бөлісті. Оның айтуынша, қазіргі заманғы атом электр стансалары апаттар болған жағдайда радиацияның халыққа және қоршаған ортаға әсерін болдырмайтын ең қатаң қауіпсіздік шараларын ескере отырып жасалған. Сонымен қатар, пассивті қауіпсіздік жүйелерінің арқасында атом электр стансалары апаттардың алдын алады және операторлардың араласуынсыз стансаны қауіпсіз өшіруді қамтамасыз ете отырып, адам шығыны факторын болдырмайды.

Десе де, атом электр стансасының қауіпсіздік тақырыбы қоғамдағы ең көп пікірталас тудыратын тақырып екені рас. Чернобыль мен Фукусимадағы қайғылы оқиғалар әлі де азаматтардың жадында. Бірақ, бүгінгі таңда бейбіт атомды пайдалану – бұл жалпы әлемдік тәжірибе екені де белгілі.

«Мен түсінемін, кейде адамдар радиацияның шығуы немесе кездейсоқ таралып кетуіне алаңдайды. Сонымен қатар, атом электр стансаларында кедергілер мен экрандау бар, барлығы шығарылындылар стансаның ішінде қалатындай етіп жасалған, сондықтан халық үшін ешқандай проблема жоқ», – деп санайды Лука Тальяпьетра.

Көптің көкейінде жүрген тағы бір маңызды сұрақ: Атом электр стансасын сыртқы қауіптерден қалай қорғауға болады? АЭС-ті жобалау терроризм сияқты сыртқы қауіптерді де ескерген: бұл әлеуетті қауіптердің сырттан еніп кетпеуін қамтамасыз ету үшін «Барлық шаралар қабылданатын жоба бойынша қауіпсіздік» деп аталады. Бұл туралы Швейцариядан келген сарапшы да айтты. Өздеріңіз білетіндей, атом стансасының қызмет ету мерзімі 80-100 жылға дейін жетуі мүмкін.

«Атом энергетикасы көмірқышқыл газының шамалы мөлшерін шығарады, сондықтан экологиялық тұрғыдан ол өте қолайлы. Біз бүкіл ғаламшарды декарбонизациялауымыз керек және атом электр стансалары бұл үшін маңызды рөл атқара алады. Сонымен қатар, ресурстардың қауіпсіздігі өте маңызды. Бізде әрқашан мұнай мен газ, табиғи газ және атом энергиясымен, ондаған жылдар бойы қызмет ете алатын әрі электр стансасының жұмысын қамтамасыз ететін уранмен байланысты проблемалар болды», – дейді сарапшы.

Жаңартылатын энергияға келетін болсақ, 2025 жылға қарай біздің еліміздегі ЖЭК үлесі 6%-ға жетеді. Егер біз атом энергетикасын дамытатын болсақ, онда біз планетаның декарбонизациясына қатысты дәйекті болып, сонымен бірге өз еліміздi энергиямен қамтамасыз ету үшін жеткілікті энергияға ие бола аламыз.

«АТОМ ЭНЕРГИЯСЫ ТАЗА ӘРІ ЖАСЫЛ ЭНЕРГИЯ КӨЗІ»

«Байтақ» партиясының төрағасы Азаматхан Әміртаев Қазақстандағы атом электр стансасының құрылысына қатысты пікірін білдірді.

«Біздің мақсатымыз – елімізді таза ауамен, таза жермен, таза сумен қамтамасыз ету. Бұл бағытта біздің партия белсенді түрде жұмыс істеп жатыр. Әрине, атом энергиясы таза әрі жасыл энергия көзі болып саналады», – деді партия жетекшісі.

Азаматхан Әміртаев 2023 жылы Дубайда климат бойынша ірі саммит өткенін, оған Қазақстан қатысқанын атап өтті. Еуропа, Америка Құрама Штаттары, Оңтүстік Корея, Жапония және басқа да экономикалық қуатты мемлекеттер сияқты дамыған елдер XXI ғасырда атом энергиясы энергияның негізгі көзі екенін біраушыздан мәлімдеді.

«Олар климатты сақтау және қоршаған ортаны қорғау тек атом электр стансаларының көмегімен мүмкін екенін айтады. Біз атом электр стансаларының энергиясы шынымен экологиялық таза екеніне көз жеткіздік», – деді Азаматхан Сайлауұлы.

«СЕНІМДІ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫН ӨНДІРУ КӨЗДЕРІ ҚАЖЕТ»

Тамыз айының соңында Астанада Қазақстанда атом электр стансасын салу мәселесі бойынша қоғамдық пікірталастар циклін жабатын жария талқылаулар аяқталды. Бұған дейін мұндай іс-шаралар еліміздің барлық өңірлерінде өткен болатын.

ҚР Энергетика министрлігі Атом энергетикасы және өнеркәсіп департаменті директорының орынбасары Гүлмира Мурсалова өз сөзінде Қазақстанда электр энергиясының 70%-ы көмір стансаларында өндірілетінін, олардың орташа тозуы 70%-дан асатынын атап өтті. Оның айтуынша, бұл стансалардың кейбірі келесі 10 жыл ішінде пайдаланудан шығарылуы керек. Бұл ретте елімізде электр энергиясын тұтынудың жыл сайынғы өсімі шамамен 3%. Ең қажетті сәттерде Қазақстан шекаралас елдерден электр энергиясын жоспарлы түрде сатып алады.

«Қазіргі уақытта көптеген ел АЭС салуда. Қытайда 26 реактор салынуда, Беларусь пен БАӘ алғашқы атом электр стансасын салды, Түркия өзінің атом электр стансасын салуда, ал көршіміз Өзбекстан шағын атом стансасының құрылысы туралы жариялады», – деп атап өтті Гүлмира Мурсалова.

«Қазақстандық атом электр стансалары» ЖШС Бас директоры Тимур Жантикин бүгінгі таңда Қазақстанның солтүстігінде электр энергиясының тапшылығы сезілмейтінін атап өтті. Алайда, оңтүстікте жағдай күрделірек, Солтүстік-Оңтүстік сызығы қазіргі уақытта 2100 мегаваттқа дейін өтеді, бұл оңтүстік аймақтарды қамтамасыз ету үшін жеткіліксіз.

Тимур Жантикин бұған дейін 13 түрлі АЭС жобасы ұсынылғанын, оның төртеуі таңдалғанын атап өтті. «Қазақстандық атом электр стансалары» ЖШС басшысының айтуынша, атом электр стансасының құрылысы ел экономикасы мен өнеркәсіптің аралас салаларын дамыту үшін елеулі мультипликативтік әсер береді, сондай-ақ жаңа жұмыс орындарын құруға ықпал етеді.

Қазақстанда АЭС салу үшін бір-бірін сәтті толықтыратын және өзара алмастыратын пассивті және белсенді қауіпсіздік жүйелері бар III және III+ буындарының барынша қауіпсіз реакторлары ұсынылады.

«ҚР Ұлттық ядролық орталығы» РМК бас директоры Эрлан Батырбековтың айтуынша, мамандандырылған физикалық кедергілер мен апатқа қарсы әрекет ету шараларының жиынтығы қазіргі заманғы АЭС-ті терең эшелондалған қорғауды қамтамасыз етеді. Бұл ретте қазіргі заманғы реакторлардағы пассивті салқындату жүйелері оператор тарапынан толық әрекетсіздік кезінде үш тәулік ішінде авариялық реактордан жылуды дербес бұруға қабілетті.

«Ядролық физика институты» РМК бас директоры Саябек Сахиев Ядролық физика институтында қазақстандық қысымды су реакторын зерттеу реакторы, сыни стенд (нөлдік қуаттылық реакторы) және зарядталған бөлшектердің алты үдеткіші кешенін қамтитын бірегей инфрақұрылым бар екенін хабарлады. Институттың 23 зертханасында ядролық және нейтрондық физика, қатты дененің радиациялық физикасы, радиоэкология және радиохимия саласында іргелі және қолданбалы зерттеулер жүргізіледі. Институтта заманауи аналитикалық және сынақ жабдықтарымен жабдықталған үш ғылыми-техникалық орталық бар. Барлық орталықтар Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттіктің (МАГАТЭ) қолдауымен құрылған. Бұған дейін ол атом электр стансасының толық жұмыс істеуі үшін 400 бейінді қызметкер қажет екенін атап өткен болатын.

Жаз бойы атом энергетикасының шенеуніктері мен мамандары облыс орталықтарына барып, маңызды мәселе бойынша қоғамдық тыңдаулар ұйымдастырды. АЭС салу мәселелері бойынша барлық қоғамдық тыңдаулардың сценарийі бірдей. Талқылау Энергетика министрлігінің өкілі қазақстандық энергетика мәселелерінің мәні туралы айтып беруден басталады. Елдегі электр энергиясының 70%-ын көмір стансалары өндіреді. Олардың барлығы 40 жылдан астам уақыт бұрын салынған, ал кейбіреулерін жөндеуден гөрі оларды бұзу арзанырақ. Бірақ, оларды дұрыс жұмыс істеуін ескерсек те, Қазақстанға қазір көрші елдерден электр қуатын сатып алуға тура келеді. Бұл ұлттық қауіпсіздік тұрғысынан қымбат әрі дұрыс емес. Сондықтан Қазақстанға кез келген жағдайда жаңа электр стансаларын салу қажет. Энергетиктер, ғалымдар және шенеуніктер біздің жағдайымыздағы ең жақсы нұсқа - АЭС екеніне сенімді. Содан кейін қазақстандық атом энергетикасының мамандары қазіргі заманғы АЭС жұмысының негізгі принциптерін түсіндіріп, олардың бірін Қазақстанда салу ұсынылды. Сарапшылардың пікірінше, атом электр стансалары жаһандық жылыну мен климаттың өзгеруінің негізгі себептері болатын көмірқышқыл газын, метанды және басқа парниктік газдарды шығармайды.

АЭС құрылысының құнына келетін болсақ, «Қазақстан атом электр стансалары» ЖШС директоры Тимур Жантикиннің айтуынша, жеңілдіксіз 8-ден 11,5 миллиард долларға дейін өзгеруі мүмкін. Ең бастысы, Қазақстанға сенімді электр энергиясын өндіру көздері қажет. Ал, халық АЭС-ке қарсы дауыс берсе, елде көмір зауыттарын салуға тура келеді. Бұл көмірдегі төлемдерінің өсуіне байланысты тұтынушыларға қымбатқа түседі.

ОҢТҮСТІК КОРЕЯ ҮЛГІСІ ҮМІТТІ АҚТАЙ МА?

Қазақстанның энергияға тапшы оңтүстігі – еліміздің ең үлкен проблемаларының бірі. Жамбыл, Қызылорда және Түркістан облыстары трансшекаралық өзендерден келетін су электр стансаларына тәуелді. Өз кезегінде Өзбекстан мен Қырғызстанның өздері көршілеріне тәуелді екені де рас. Әрине, жаңартылатын энергия көздері бар, бірақ жел және күн стансалары өндіретін электр энергиясы өзінің көмір және газ «туыстарымен» әлі бәсекеге түсе алмайды. Шамасы, осы себептен Астанада атом электр стансасының құрылысы туралы әңгіме өрбіді. Қазақстандықтарға референдумда халық шешім қабылдайды деп уәде етілді.

Бүгінгі таңда атом электр стансаларын салуда бірнеше көшбасшылар бар: АҚШ, Қытай, Франция, Ресей және Оңтүстік Корея. Әрқайсысының өзіндік артықшылықтары бар. Оңтүстік Кореяның КЕРСО энергетикалық компаниясы өз технологиясын көрсету үшін қазақстандық журналистерді пресс-турға шақырды.

Қазақстандық журналистерге «Шин Кори» стансасы мысалында Оңтүстік Кореяның атом электр стансаларының жұмысы туралы айтылды. Ол елдің оңтүстік-шығысында, Жапон теңізінің жағасында, Пусан және Ульсан қалаларының жанында орналасқан. Мұнда 4 энергоблок жұмыс істеп тұр, тағы 2 энергоблок салынып жатыр. Смартфонмен түсіруге немесе дауыс жазғышпен жазуға тыйым салынады. Сондықтан барлық ақпарат ескі үлгіде, блокнотта жасалады. Салынып жатқан реакторлардың биіктігін 24 қабатты ғимаратпен салыстыруға болады. Олардың құрылысы үшін диаметрі жарты метрден асатын арматура қолданылады. Іргетас табиғи граниттен жасалған, содан кейін ол бетонмен толтырылады. Қалың қабырғалар мен сенімді іргетас 900 мың тонна соққыға төтеп беруге мүмкіндік береді.

Оңтүстік Кореяның атом электр стансалары қысымды су реакторларында жұмыс істейді. 2019 жылы пайдалануға берілген ең жаңа реакторлдың қуаты – 1,455 ГВт. Салыстыру үшін, Екібастұз ГРЭС-1-нің 8 энергоблогының нақты қуаты – 3,5 ГВт.

«Шин Кори» стансасындағы ядролық реакторлардың отын элементтері 18 айда бір рет ауыстырылып, реактор 7 күнге тоқтатылады. Қолданылған элементтер тікелей станса аумағында 100 пайыз борда сақталады, бұл ядролық реакцияны бәсеңдетеді. 20 жылдан кейін отын элементтері үлкен қоймаға тасымалданады.

Оңтүстік Кореяда ядролық технологиялардың қауіпсіздігіне ерекше көңіл бөлінеді. Атом электр стансасының дәл жанында зауыт жұмысшыларының өздері тұратын елді мекендер бар. Мұнда көкөністер де өсіріледі. Жағалау бойымен 30 км елдегі екінші маңызды қала – жағажайлары мен зәулім ғимараттары бар Пусан. Оңтүстік кореялықтардың өздері технологияларымен мақтанады және қауіпсіздікті басты идея деп санайды. Сондықтан Біріккен Араб Әмірліктеріндегі Барака атом электр стансасының құрылысына дәл Оңтүстік Корея технологиясы қолданылды.

Ресми ақпаратқа сенсек, 1978 жылдан, яғни бірінші атом электр блогы іске қосылғаннан бері Оңтүстік Кореяда атом электр стансаларында апат болған жоқ.

Оңтүстік Кореяның барлық атом электр стансалары теңіз жағасында салынған. БАӘ-дегі Барака атом электр стансасы да Парсы шығанағының жағасында орналасқан. Өйткені, генераторды салқындату үшін секундына теңізден 50 мың тонна су алынады. Бұл судың барлығы цикл арқылы 5-7 градусқа дейін салқындатылып, қайтадан теңізге жіберіледі. Бірінші қазақстандық атом электр стансасын салу жағдайында Алматы облысынан Балқаш көлінің жағасы Үлкен ауылының маңындағы ықтимал алаң ретінде қарастырылады. Мұндай су айналымын Балқаш көтере ала ма? ҚР Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітовтың айтуынша, алаңдаушылық жоқ.

«Жыл сайын Балқашқа 12 миллиард текше метр су құйылады. Біздің есептеуіміз бойынша, АЭС жылына небәрі 65-70 миллион текше метр ғана пайдаланады. Яғни, бұл Балқаш үшін тікелей апатты қауіпті деп айта алмаймыз», – дейді Нұржан Молдиярұлы.

Қазір Оңтүстік Корея шағын модульдік реакторлар технологиясын ілгерілетуге мүдделі. Кореялық SMART реактор зауыты сияқты. Қондырғы 100 МВт-қа дейін электр энергиясын өндіруге, сондай-ақ теңіз суын тұщытуға арналған. Оңтүстік кореялық сарапшылардың пікірінше, шағын реакторлар тез құрастырылады, қауіпсіз, бірақ электр қуатын әлдеқайда аз өндіреді.

«Еліміздің қандай технология мен реактор түрін таңдауы тек өзіңізге байланысты», – деді олар қазақстандық делегацияны шығарып салу кезінде.

ТОБЫҚТАЙ ТҮЙІН

Елімізде АЭС салу бойынша қызу талқы әлі де жүргізіліп жатыр. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқына Жолдауында АЭС құрылысы бойынша референдум күнін белгіледі. Ол – 6 қазан деп бекітілді. Халқымыздың «Келісіп пішкен тон келте болмас» деген даналығы XXI ғасырда да мәнін жойған жоқ. Қай мәселенің болсын артын дауға айналдырмай, ақылдаса, кеңесе отырып шешу – елдігіміздің іргесін бекіте түсері сөзсіз. Енді АЭС салу мәселесі қазан айында болатын референдум арқылы шешіледі.

Нұрлайым ЖАҚЫПҚЫЗЫ.

РЕДАКЦИЯ ПОШТАСЫНАН – ИЗ ПОЧТЫ РЕДАКЦИИ

Мәслихат депутатының негізгі міндеті

Мәслихат депутатының негізгі міндеті дәйексөзде айтылған: «Депутатты халық сайлайды от халық үшін сайланады».

Мәслихат депутатының негізгі міндеті-халықтың өмірін қамтамасыз етудің әртүрлі мәселелерін (білім беру, денсаулық сақтау, абаттандыру, жергілікті көлік, тұрғын үймен қамтамасыз ету) шешу бойынша мәслихаттың функцияларын, құзыретінің субъектілері мен өкілеттіктерін іске асыруға белсенді қатысу және коммуналдық шаруашылық, сумен жабдықтау және т.б.).

Депутат мәслихаттың жауынгерлік және жасампаз қанаты болып табылады, сондықтан ол халықпен үнемі кеңесіп, оның ұсыныстары мен әлеуметтік қажеттіліктерін бақылауға шақырады:

сайлаушылармен кездесулерде;

сайлаушылардың өтініштерімен жұмыс істеу барысында;

қоғамдық тыңдаулар кезінде;

ауылдағы сайлаушыларды қабылдауда;

сайлаушылар алдында есеп беру кезінде.

Сайлаушылардан келіп түскен барлық берілген «белгілерді» депутат- басында жеке өзі, депутаттық өтініштер арқылы, одан кейін-мәслихаттың тұрақты комиссияларының көмегімен жедел шешуге, кейін, мәслихат сессиясының көмегімен шешеді.

Осылайша, халықтың мүддесі мен сұранысының өкілі ретінде депутаттың басты міндеті- сайлау округінің аумағында белсенді жұмыс істеп, сайлаушылар мен олардың отбасыларының өмір сүру сапасын жақсартуға қатысты барлық мәселелерді шешу.

Ә. КЕНЖЕҒАЛИЕВ, Бұланды аудандық мәслихатының депутаты.

Кітап – рухани қазына

«Отбасылық оқу-ұрпақтардың рухани байланысы» атты инновациялық жобасы аясында «Егер сіз оқуға құмар болсаңыз, сіздің отбасыңыз бақытты болады!» атты отбасылық оқу күнін Модельдік балалар кітапханасының мамандары Балуан Шолақ атындағы мектеп-лицейінің 6 «А» сынып оқушыларымен өткізді. Қазақстанда Отбасы күні қыркүйектің екінші жексенбісінде атап өтіледі. Мерекенің басты мәні - ұлттық дәстүрлі құндылықтарды еске түсіру, бір-бірімізге қамқорлық жасау және отбасында жылулық пен сүйіспеншілікті сақтау маңызы. Іс-шара барысында оқушыларға отбасымен бірге кітап оқу қаншалықты маңызды екені түсіндіріліп, балаларды қызықты викториналарға қатыстырды. Қазіргі кезде барлық жанұя отбасы болып бір кітапты оқи ма? Қазір үлкендердің барлығы өз қамдары мен мәселелерінен босамағандықтан, отбасылық оқу деген түсінік біз үшін тіпті жат болып кетті. Әрине бұрын теледидар, компьютерлер болмайтын, кешке адамдар бос болатын және кітаптардың аздығынан ба, бір кітапты отбасы болып барлығы бірге дауыстап оқитын. Ал, қазір болса барлығы өз істерімен айналысады, біреуі теледидар қарап, екіншісі компьютерде ойын ойнайды да, отбасымен кітап оқуға уақыт емес ниет жеткіліксіз болып кетті. Отбасылық оқу сізге және балаңызға не береді? Соны ойлап көрейікші.

-балаңызға байқатпай және мәжбүрлемей, оның кітап оқуға деген қызығушылығын оятасыз. Балалар үлкендердің кітап оқитынын, оны бір-біріне және балаларға айтып түсіндіруін жиі көреді. Ал, балалар болса, көп жағдайда үлкендердің не айтатынын емес, не жасайтынын еске сақтайды;

-кітапты оқу және оны талқылау барысында пайда болатын баланың арман-тілегін және қызығушылықтарын білетін боласыз.

-осы сәттерде баламен жақын сөйлесіп, оған өмір бойы тірек болатын араларыңыздағы достық байланыс күшейеді.

-сіздің балаңыз оқуды үйренеді, оқу техникасы дамиды, оқуға деген махаббат пайда болады. Бұл баланың кітапты ата-анасымен бірге оқуының арқасында.

Кітапханашы «Отбасылық оқуды қалыптастыруға арналған ата-аналарға кеңес» және «Оқушыларға кітап оқуды әдетке айналдыруға арналған 4 кеңес» ескертулерін балаларға ұсынды. Іс-шара соңында «Ұлағатты отбасы- ұлт құндылығы» атты тақырыптық үстелдегі кітаптарға шолу жасалынды.

А. КАПИЗИНА, модельдік балалар кітапханасының аға маманы.

Единство помыслов и дел

С учениками 4 «Б» класса был проведен познавательный час «Семья - единство помыслов и дел». Наша цель: показать значение семьи в жизни каждого ребенка, довести до сознания детей, что семья - это самое дорогое, самое близкое, что есть у человека; что сплоченность семьи - это фундамент благополучия. Нужно воспитывать любовь и уважение к своей семье, доброе, внимательное, неравнодушное отношение к окружающему миру; формировать у детей стремление помогать семье во всем, пробудить в ребенке чувство ответственности и заботы за семью.

* * *

Залог мира и дружбы

С учениками 7-8 классов был проведен час информаций «Язык залог единства и дружбы», посвященный Дню языков и дню рождения Ахмета Байтурсынова, одного из основателей партии «Алаш», который внес особый вклад в развитие казахского языка и литературы. Он создал основы языкознания, научной терминологии грамматики Единство языков, религий и культур - это мощь суверенной республики, на нем строится будущее. Казахстан уделяет особое внимание таким ценностям, как единство и согласие.

В первую очередь следует учесть, что этот праздник направлен не только на уважение и любовь к родному языку, но и к культуре и традициям других народов. «Язык – лучший посредник для установления дружбы и согласия». Цель нашего мероприятия - сохранение целостности многонационального народа Казахстана, развитие и распространение казахского языка, воспитание детей в духе уважения культуры и традиций не только своего народа, но и всех, кто населяет большие просторы страны.

Ш. АСКАРОВА, библиотекарь Партизанской сельской библиотеки.

Семья – основа воспитания

Каждая комиссия по защите прав детей – это отдельный рассказ о судьбе того или иного несовершеннолетнего. Ведь попадают в комиссию неслучайно, зачастую этому предшествует череда событий, а иногда, действительно, в число «трудных» вдруг попадает ребенок из благополучной семьи.

Подростковый период самый уязвимый, поэтому именно в этот период нужно быть наиболее ближе к ребенку: разговаривать, делиться мнением, расспрашивать о планах, о том, с кем ребенок общается, чем занимается в свободное время. Ведь грань между черным и белым, хорошим и плохим очень хрупкая, можно за миг ее переступить, а от плохого всегда трудно избавиться.

Комиссия провела заседание, рассмотрев несколько представлений. Одно из них – по факту конфликта между подростками, завершившееся ножевым ранением несовершеннолетнего. Во втором случае – несовершеннолетний подвергся избиению от рук родителей. Ситуации непростые, требующие изучения и дальнейшей работы над ошибками. Школа, семья, несовершеннолетние – в идеале все должно работать как единый механизм, но важные детали зачастую упускаются из виду и механизм дает сбой. Но во главу угла в деле формирования несовершеннолетних ставится роль семьи. Семья – это основа воспитания, а школа укрепляет эту основу и дает знания.

Нередко на комиссии рассматривается поведение, так называемых, трудных подростков. Ведь зачастую, неокрепшая детская психика не всегда способно отличить хорошее от плохого, часто подвергается влиянию негативных социальных факторов. Очень важно, чтобы ребенка правильно воспитывали в семье, чаще разговаривали, убеждали в правильности и неверности тех или иных вопросов. Ведь совершить ошибку, которая будет стоить будущего, можно в любой момент.

А. АМАНЖОЛОВА, член комиссии по делам несовершенолетних и защите их прав.

Отбасы – басты құндылық

Бұланды ауданының жастар ресурстық орталығы «Отбасы күніне» арнап дөңгелек үстел өткізді. Жас ұрпақтың бойына отбасылық құндылықты дарыту, жалпы отбасы жайлы терең түсінкі беру мақсатында ұйымдастырылған дөңгелек үстелдің маңызы зор болды.

Дөңгелек үстелді еріктілермен жұмыс жөніндегі маман Дарья Кочеватова жүргізіп, барынша отбасы құндылығы туралы мағлұмат беруге тырысты.

Дөңгелек үстелдің міндеті: отбасының рөлін, оның біздің қоғамдағы мәртебесін көтеру, рухани бірлікке негізделген татулық, гүлденген отбасында өмір сүруге деген ұмтылысты күшейту. Ата-аналар мен балалардың өмірлік мақсаттары мен принциптерінің ортақтығы, балалардың қамқорлығы мен зейіні үшін ата-аналарына деген ризашылық сезімін нығайту.

* * *

Сіз атом энергиясы туралы не білесіз?

Бұланды ауданының жастар ресурстық орталығы «Сіз атом энергиясы туралы не білесіз?» тақырыбында жастар арасында викторина өткізді. Викторина барысында жастарға атом энергиясына қатысты сұрақтар қойылды және мәліметтер берілді. Викторинаға жастар белсене қатысып, өз ойларын еркін жеткізе білді.

* * *

Тазалық – мәдениеттің белгісі

"Таза Қазақстан" Республикалық экологиялық акциясы аясында Макинск қаласында экологиялық іс-шаралар жалғасуда. Жастар ресурстық орталығы экологиялық акцияларға белсене қатысуда. Өйткені, тазалық ең бірінші біздің мәдениетіміздің белгісі. Қаламыздың, ауданымыздың таза болғаны келген қонақтың да, жалпы тұрғындардың көңіліне қуаныш, жылылық сыйлайтыны белгілі.

Жастар ресурстық орталығы.

МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТ – ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА

«Ұлы дала»: «AMANAT» партиясының дәстүрлі байқауы бастау алды

«AMANAT» партиясы дәстүрлі «Ұлы дала» республикалық шығармашылық байқауының басталғанын хабарлайды.

Биыл әдеби конкурс көрнекті жазушы, балалар әдебиетінің классигі Бердібек Соқпақбаевтың 100 жылдық мерейтойы аясында өтеді.

Партияның «Ұлттық мұра» жобасы аясында Жазушылар одағымен бірлесіп өткізіп келе жатқан «Ұлы Дала» республикалық шығармашылық байқауы осымен бесінші мәрте ұйымдастырылуда.

Шығармашылық доданың басты мақсаты – ұлттық болмысты, рухани құндылықтарды паш ететін, креативті идеяларға ие жас қаламгерлерге, отандық авторларға қолдау көрсету және шығармаларын насихаттау.

Сонымен қатар, балалар әдебиетінің бәйтерегі Бердібек Соқпақбаевтың шығармаларындағы тағылымды ойлар мен ескірмес образдарды өскелең ұрпаққа дәріптеу.

Үміткерлер: «Проза», «Поэзия», «Драматургия», «Әдеби сын» және

«Балаларға арналған шығарма» номинациялары бойынша қатыса алады.

Бұдан бөлек, байқауда «Бердібек Соқпақбаевтың 100 жылдығы» және «Алаш аманаты» арнайы жүлделері де қарастырылған. Сонымен қатар, Алаш қайраткерлері І. Жансүгіров, С. Сейфуллин, Б. Майлиннің туғанына 130 жыл толуына орай «Үш бәйтерек» арнайы жүлдесі тағайындалып отыр.

Әр номинацияның жүлде қоры:

1 орын – 1 000 000 теңге

2 орын – 750 000 теңге

3 орын – 500 000 теңге.

Арнайы жүлде жеңімпаздарына 1 000 000 теңге көлемінде қаржылай сыйақы табысталады.

Қатысушыларға қойылатын барлық талап пен байқау шарты белгіленген ереже мәтіні бүгін БАҚ-тарда, партияның ресми сайтында, әлеуметтік желілердегі парақшаларында жарияланады.

Шығармалар 1 тамыздан 30 қазанға дейін қабылданады.

Ережеге сай еліміздің барлық өңіріндегі партияның аймақтық филиалдарында ұйымдастыру комитеттері құрылды. Әрбір аймақтық ұйымдастыру комитеттерінде байқауға қатысушылардан шығармаларды қабылдап алатын арнайы электронды мекенжайлар ашылды.

Осыған орай, келіп түскен шығармаларды аймақтардағы ұйымдастыру комитеттері ереженің талаптарына сәйкес тексеріп, партияның Орталық аппаратында құрылған Республикалық ұйымдастыру комитетіне жолдайды.

Өз кезегінде аймақтардан келіп түскен шығармаларды Республикалық ұйымдастыру комитеті тексерістен өткізіп, арнайы бүркеншік есіммен aikyn.kz сайтынан ашылған «Ұлы дала» байқауы айдарында күнделікті жариялап отырады. Қызығушылық танытқан кез келген оқырман шығармалармен сол жерден таныса алады.

Байқауға 20-45 жас аралығындағы авторлар қатыса алады.

Келіп түскен жұмыстарды байқау комиссиясы 1-15 қараша аралығында қарайды. Байқау нәтижесі «Тәуелсіздік күні» қарсаңында қорытындыланып, салтанатты марапаттау шарасы Астана қаласында өтеді.

Байжайында сұрақтарыңыз болса, «AMANAT» партиясы аудандық филиалына 8 (716-46) 2-38-47 телефоны арқылы немесе: Макинск қ. Сейфуллина, 27 мекен-жайы бойынша хабарласуыңызды өтінеміз.

«Мүгедектігі бар балаларды үйде оқытуға жұмсалған шығындарды өтеу» мемлекеттік көрсетілетін қызметі

Көрсетілетін қызметті беруші: «Бұланды ауданының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ.

Өтінішті қабылдау және мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін беру: 1) «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі — Мемлекеттік корпорация); 2) www.egov.kz «электрондық үкімет» веб-порталы

Мемлекеттік қызметті көрсету мерзімі: Мемлекеттік корпорацияға, порталға жүгінген кезде — көрсетілетін қызметті беруші құжаттар топтамасын тіркеген күннен бастап — 8 (сегіз) жұмыс күні.

Құжаттар тізбесі:

Мемлекеттік корпорацияға немесе порталға мемлекеттік қызметті көрсету үшін нысан бойынша өтініш берген кезде сәйкестендіру үшін өзімен бірге жеке басын куәландыратын құжаты болуы тиіс.

Жеке басын куәландыратын құжаттың, баланың (балалардың) туу туралы куәлігі (куәліктері) немесе азаматтық хал актілерін жазу органдары берген туу туралы актілік жазбадан үзінді көшірме немесе азаматтық хал актілерін тіркеу органдарымен берілген азаматтық хал актілерін тіркеу туралы анықтама, неке қию (ерлі-зайыптылық), некені бұзу туралы куәлік; балаға қамқоршылық (қорғаншылық) белгіленгенін растайтын құжат немесе туу туралы актілік жазбадан бала асырап алу туралы мәліметтер, тұрақты тұрғылықты жері бойынша тіркелгенін растайтын құжаттың, оқу орнынан мүгедектігі бар баланың үйде оқитындығын растайтын мәлімет, дәрігерлік-консультациялық комиссия қорытындысының мәліметтері, банктік шоттың нөмірі туралы, өтініште көрсетілген мүгедектігі туралы анықтама мәліметтерін тиісті мемлекеттік ақпараттық жүйелерден «электрондық үкімет» шлюзі арқылы алады.

Ақпараттық жүйелерде мәліметтер болмаған кезде өтініш беруші келесі құжаттарды қоса береді: 1) дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы; 2) мүгедектігі бар баланы үйде оқыту фактісін растайтын оқу орнынан анықтама. Құжаттарды салыстыру үшін түпнұсқасы және көшірмесі беріледі, құжаттардың түпнұсқасы көрсетілетін қызметті алушыға қайтарылады.Порталда: 1) Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысанда көрсетілетін қызметті алушының электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат нысанындағы мүгедектігі бар балаларды үйде оқытуға жұмсалған шығындарды өтеу үшін өтініш сұрау салуы; 2) дәрігерлік-консультациялық комиссия қорытындысының электрондық көшірмесі; 3) мүгедектігі бар баланы үйде оқыту фактісін растайтын оқу орнынан анықтаманың электрондық көшірмесі.

Бас тарту үшін негіздеме: 1)мемлекеттік қызметті алу үшін көрсетілетін қызметті алушы ұсынған құжаттардың және (немесе) оларда қамтылған деректердің (мәліметтердің) дәйексіздігі анықталған; 2) көрсетілетін қызметті алушының және (немесе) ұсынылған материалдардың, деректер мен мәліметтердің Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері мен белгіленген талаптарға сәйкескелмеуі); 3) уәкілетті мемлекеттік органның мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті келісімі туралы сұрау салуға берілген теріс жауап, сондай-ақ сараптаманың, зерттеудің не тексерудің теріс қорытындысы; 4) көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік қызмет көрсету үшін талап етілетін, «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабына сәйкес берілетін қол жетімділігі шектеулі дербес деректерге қолжеткізуге келісімі болмауы бойынша мемлекеттік қызметтерді көрсетуден бас тартады.

Өтініш беруші қолданылу мерзімі өткен құжаттарды және (немесе) құжаттардың толық емес топтамасын ұсынғанда өтініш берушіге нысан бойынша төлем тағайындауға өтінішті қабылдаудан бас тарту туралы қолхат беріледі.

Анықтама телефоны: 2-26-58.

«Возмещение затрат на обучение на дому детей с инвалидностью»

Наименование услугодателя: ГУ «Отдел занятости и социальных программ Буландынского района»

Прием заявления и выдача результата оказания государственной услуги осуществляются через: 1) некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее — Государственная корпорация); 2) веб-портал «электронного правительства» www.egov.kz (далее — портал).

Срок оказания государственной услуги при обращении в Государственную корпорацию, на портал — со дня регистрации пакета документов услугодателем — 8 (восемь) рабочих дней.

Перечень документов:

При обращении для оказания государственной услуги в Государственную корпорацию или на портал с заявлением по форме заявителю необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность для идентификации.

Сведения документа, удостоверяющего личность, свидетельства (свидетельств) о рождении ребенка (детей) или выписка из актовой записи о рождении, или справка о регистрации акта гражданского состояния, выданные органами записи актов гражданского состояния, свидетельства о заключении (расторжении) брака (супружества), документа, подтверждающего установление опеки (попечительства) над ребенком или сведения об усыновлении (удочерении) из актовой записи о рождении, документа, подтверждающего регистрацию по постоянному месту жительства, справка из учебного заведения, подтверждающая факт обучения ребенка с инвалидностью на дому, заключение врачебно-консультационной комиссии, документа о номере банковского счета, о справке об инвалидности, указанных в заявлении получают из соответствующих государственных информационных систем через шлюз «электронного правительства».

При отсутствии сведений в информационных системах заявитель прилагает следующие документы: 1) заключение врачебно-консультационной комиссии; 2) справка из учебного заведения, подтверждающая факт обучения ребенка с инвалидностью на дому.

Документы представляются в подлинниках и копиях для сверки, после чего подлинники документов возвращаются услугополучателю. На портале: 1) заявление на назначение выплаты по возмещению затрат на обучение на дому детей с инвалидностью через портал электронного правительства в форме электронного документа, удостоверенного электронной цифровой подписью услугополучателя, по форме согласно приложению 2 к Правилам; 2) электронная копия заключения врачебно-консультационной комиссии; 3) электронная копия справки из учебного заведения, подтверждающая факт обучения ребенка с инвалидностью на дому.

Основания для отказа: 1) установление недостоверности документов, представленных услугополучателем для получения государственной услуги, и (или) данных (сведений), содержащихся в них; 2) несоответствие услугополучателя и (или) предсталенных материалов, объектов, данных и сведений, необходимых для оказания государственной услуги, требованиям, установленным нормативными правовыми актами Республики Казахстан; 3) отрицательный ответ уполномоченного государственного органа на запрос о согласовании, который требуется для оказания государственной услуги, а также отрицательное заключение экспертизы, исследования либо проверки; 4) отсутствие согласия услугополучателя, предоставляемого в соответствии со статьей 8 Закона Республики Казахстан «О персональных данных и их защите», на доступ к персональным данным ограниченного доступа, которые требуются для оказания государственной услуги.

При представлении заявителем неполного пакета документов и (или) документов с истекшим сроком действия заявителю выдается расписка об отказе в приеме заявления на назначение выплаты по форме.

Справки по телефону: 2-26-58.

Атадан қалған асыл мұра немесе Хиджаб кию қазаққа тән бе?

Әрбір халықтың өзіне тән салт-дәстүрі, әдет-ғұрпы, ауыз әдебиеті, мәдениеті, тәрбиелік ұстанымы бар. Әсіресе қазақ халқының тәрбиелік, танымдық маңызы зор салт-дәстүрлері мен сенім-ырымдары мол. Міне, осы асыл қазынамыз ұрпақтан ұрпаққа, атадан балаға жалғасып, ұлттық көрінісімізді жоғалтпай, өзгелерден ерекшелеп тұратыны анық. Оны келесі ұрпаққа жеткізу мына сізбен біздің парызымыз!

Осындай ерекше болмысымыздың бірі - Орамал. «Орамал» немесе «Жаулық» дегенде көз алдыма бұрынғының келіншектері мен апа-аналарымыз көз алдыма елестейді. Сондай кезде,қазаққа тән сыпайылық, пәктік пен тазалық, жылулық пен сұлулықсезімі жүрегіңе ұялайды. Кешегі ата-әжелеріміз ақ жаулықты құрметтеп, қазақи әдепті сақтай білген. Орамалды қыз – келіншек, отбасылы, Ана екенін білдірген. Қазақта «Әйел орамал тақпаса арын ұмытады, күйеуінің барын ұмытады, шашы тамаққа түседі, үйіне келген қонақтың назары түседі» деген сөз бар. Қай қырынан алсақ та, орамалдың әйел адам үшін пайдалы екенін айтады. Атам қазақ қашан да ұрпақ тәрбиесіне бей-жай қарамаған. Соның ішінде қыз балаға болашақ келін, аяулы жар, асыл ана деп тәлім-тәрбие берген.

Орамал тағу тек қазақ әйеліне тән үрдіс емес, барлық түркі тілдес халықтар да орамалды, жалпы киімкию үрдісін тәрбие құралы ретінде қастерлеген. Өкінішке орай, бүгінгі күні еліміздің жастары салтымызды ұмытып, дәстүрлерімізді дәріптеуді қойып, керісінше жат ел болмысына еріп, еліктеуі сәнге айналған сияқты. Ұлы ақын-жазушыларымыз жырға қосқан аруларымыз сол бейнені ұмытып, жаңа «сәнге», яғни «хиджаб» киюге құмар.

Бұл қандай киім үлгісі? «Хиджаб» - («Қалқан», «Шымылдық») – бұл мұсылман әйелдерінің көшеге шыққанда денесін жасыру үшін киетін киімі. «Желбегей, жамылғы» дегенді білдіреді. Кей деректерде ол араб елінің ұлттық киімі делінген. Сонда, неге қазақтың өрімдей қыздары өзге елдің ұлтық киімін киеді? Өзіміздің бүрме етек көйлектеріміз бен орамал, үкілі кәмшат бөрік, тақия мен сәукелеміз қайда қалмақ?

Осылайша, көптеген жас қыздар хиджаб таңдау арқылы өздері де түсінбей, жастардың қарапайым өмірінің көптеген қырларынан бас тартып, өзін-өзі оқшаулау жолына түседі. Діни нанымдар оқуға, тұлғалық дамуға кедергі болмауы қажет, ал хиджаб өзін оқшаулау құралы болмауыкерек екені анық.

Біздің қыздарымыз қара салмаған, жаулық салған, оның түрлі түстісін салған. «Бірінші байлық- денсаулық, екінші байлық – ақ жаулық, үшінші байлық – он саулық» дей отырып, «ақ жаулығың» аман ба? – деп саулық сұрасатын. Көз тимесін деп, үкілі кәмшат бөрік, шашақты, үкілі, салпыншақтары, шашбауымен әдемілеп тақиясын киген. Тұрмысқа шығарда сәукеле киеді, одан кейін сәукелені шешіп, ақ жаулығын салады. Бірінші «бала келін», екінші«ана келін», одан кейін «дана келін» болсын деп, қарияларымыз бата берген.

Бірақ, соңғы бірнеше жылдар бойы жаңа оқу жылының басталуымен орта, жоғары білім беру ұйымдарында оқушылар мен студенттердің діни киімдерді киіп келу мәселесі туындауда.

Осыған орай, ағымдағы жылыоқу-ағарту министрі Ғани Бейсембаев мектептегі хиджаб мәселесіне қатысты сөз қозғап, бұл мәселенің әлі де өзекті екенін және де білім беру ұйымдарында арнайы ережелер мен заң барын айтады. Оның айтуынша, дін мәселесі білім беру саласынан бөлек. Мектеп - білім мен тәрбие беретін орын болуға тиіс. Біз заңдағы ережелерді ұстанып, орындауымыз керек және барлық білім беру ұйымдары осы талаптарды орындауға міндетті. Заң жеке меншік ұйымдарына да қатысты.

Баланың мектептегі мақсаты – оқу, білім алу, жан-жақты даму. Мектеп жасындағы оң-солын танымаған баланың діни ұстанымы, өз көзқарасы қалыптаспаған, саналы түрде дінді түсініп, құдай деген ұғымды толық танымайды. Олар ата-ананың еркінде болады, яғни әке-шешесінің дінінде өседі. Ол құдайды тек ата-анасы арқылы таниды. Ересектер өз түсінігін тықпалауын балаға таңып қойғандықтан, олар ойнаудың орнына кішкентайынан тыйым, шектеулерді көріп өскеннен, ой-өрісі мен түсінігі де шектеулі, өз пікірі жоқ адам болып өседі. Есейе келе, қысылып өскен бала әлеуметтік ортасынан оқшауланып, келешекке сенімсіздікпен қарайтын, жастардың әлеуметтік оқшаулануы мен маргиналдану әлеуетіне тап болатыны сөзсіз. Яғни, мектептен кейін жаңа ортаға түсіп, сол ортаның әлеуметтік жағдайына бейімделе алмауынан бір-біріне кереғар екі әлеуметтік топтың арасында қалып, не ана топқа, не мына топқа кіріге алмаудың салдарынан психикалық дағдарыста қалуы мүмкін.

Сондай-ақ шектеулі мүмкіндіктерге байланысты әділетсіздік пен мазасыздық сезімдеріне жауап іздеу нәтижесінде радикалдануға тап болады. Ал бұл болашақта білімсіз діни фанаттардың, діни ағымдағы түрлі топтардың жаңа буыны өсіп шығады деген сөз.

Ата-дәстүр бойынша әрбір ұрпақ қазақтың тарихын, салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын, өсиет-өнегелерін өзіне үлгі-өнеге тұтуға тиіс. Бұл болашақ ұрпағынан зор үміт күтіп отырған халқымыз үшін өте маңызды. Біз өз ұрпағымызды білімді де тәрбиелі, өнегелі де ізетті, мейірімді әрі қайырымды, қонақжай етіп тәрбиелегіміз келсе, халықтық салт-дәстүрге ерекше мән беруіміз керек.

А. НҰРҒАЛИЕВА, Ақмола облысы Дін істері басқармасының «Конфессияаралық қатынастарды дамыту және талдау орталығы» КММ маманы.

АҚПАРАТТЫҚ БЕТ – ИНФОРМАЦИОННАЯ СТРАНИЦА

О сервисе «Судебный кабинет»

В целях развития инновационных технологий на официальном сайте Верховного суда Республики Казахстан реализован и успешно функционирует сервис «Судебный кабинет».

«Судебный кабинет» - это единое окно доступа к онлайн-сервисам и услугам судебных органов, посредством которого гражданин, его представитель или адвокат в любое удобное ему время, не выходя из дома, офиса через Интернет может отправить заявление, обращение, жалобу и ходатайство в электронном виде, в любое удобное ему время просмотреть судебный документ, историю по делу и распечатать судебный акт.

Сервис «Судебный кабинет» предназначен для упрощения судопроизводства посредством электронного взаимодействия, а также оперативности, доступности и прозрачности судебной системы. Через «Судебный кабинет» можно выполнять такие операции, как подготовка и подача обращений, заявлений, жалоб и ходатайств в электронном виде; онлайн оплата государственной пошлины и т.д.

Для доступа в информационный сервис необходимо получить электронную цифровую подпись Национального удостоверяющего центра Республики Казахстан.

Авторизация в сервисе осуществляется с помощью ИИН или БИН и пароля. Пользователи после прохождения процедуры авторизации могут обратиться в суд с: заявлением об обеспечении иска; отзывом; встречным иском; заявлением о выдаче копий судебных актов; заявлением о повторной выдаче копий (дубликатов) судебных актов; заявлением о выдаче исполнительных листов на принудительное исполнение решений арбитража, третейского суда и иностранных судов; заявлением об установлении факта, имеющего юридическое значение; заявлением о признании гражданина безвестно отсутствующим или об объявлении гражданина умершим; заявлением о признании гражданина ограниченно дееспособным или недееспособным; заявлением о признании движимой вещи бесхозяйной; заявлением об усыновлении или удочерении несовершеннолетнего ребенка; заявлением об установлении неправильности записи в книгах записей актов гражданского состояния; апелляционной/частной жалобой; другим обращением.

Подаваемые в суд документы загружаются в текстовом формате (шрифт 14 TimesNewRoman).

Внедрение новых электронных форм судопроизводства ведет к осуществлению полного электронного взаимодействия, исключение контакта сотрудников организаций и судебной системы, экономии бюджетных средств на почтовые расходы, оперативность и возможность сторон осуществлять электронный контроль, а также создание полного электронного архива судебных дел.

А. САГАДИЕВА, главный специалист Буландынского районного суда.

Профилактика рака шейки матки

Рак шейки матки – это злокачественная опухоль, которая развивается из клеток, выстилающих внутреннюю поверхность шейки матки.Этораспространенное онкологическое женское заболевание, которое встречается почти так же часто, как рак молочной железы.

Рак шейки матки распознают даже на начальной, самой легкой для лечения стадии. Но можно и избежать этого заболевания, если вовремя принять меры по профилактике.

Симптомы рака шейки матки

Начало как правило бессимптомное, жалобы обычно появляются, когда рак распространяется на другие органы малого таза.

Основные симптомы рака шейки матки: выделения - кровянистые или коричневого цвета; кровотечения вне цикла, после половых контактов, медицинских манипуляций; боли в животе, отдающие в промежность, бедро, поясницу.

В этих случаях стоит как можно скорее обратиться к врачу, чтобы уточнить диагноз.

В диагностике рака шейки матки в качестве скрининга используется мазок на цитологию. Проведение мазка на цитологию с целью раннего выявления и эффективного лечения рака шейки матки и предраковых состояний рекомендуется всем женщинам старше 21 года 1 раз в 2 года или чаще, по назначению врача. Женщины после 60 лет должны сдавать мазок на цитологию не реже 1 раза в год.

К группе риска возникновения дисплазии и рака шейки матки относятся женщины, имеющие: раннее начало половой жизни; раннюю первую беременность; большое число половых партнеров; венерические заболевания в анамнезе; низкий социально-бытовой уровень пациентки и ее партнера; длительный прием оральных контрацептивов; курение; вирус папилломы человека. Инфекцию, вызванную данным вирусом; несвоевременное лечение патологии шейки матки (эрозии; дисплазии, лейкоплакии, полипы).

Профилактика рака шейки матки включает в себя:

- Регулярное посещение гинеколога для диагностики состояния шейки матки
- Своевременное прохождение женского смотрового кабинета, прохождение профилактических скрининговых осмотров.
- Профилактика абортов и инфекций, передаваемых половым путем,ограничение случайных сексуальных связей.

Важно выявить опухоль на ранней стадии. Чем раньше обнаружен патологический процесс, тем успешнее будет лечение и лучше прогноз.

О. ЦЕЧОЕВА, медицинская сестра онкологического кабинета Буландынской районной больницы.

АО «ЕНПФ» напоминает о своевременном оформлении пенсий

ЕНПФ напоминает, что лица, имеющие пенсионные накопления в ЕНПФ, сформированные за счёт обязательных пенсионных взносов и (или) обязательных профессиональных пенсионных взносов, и достигшие общеустановленного пенсионного возраста, а также лица с инвалидностью первой и второй групп, если инвалидность установлена бессрочно, имеют право на получение пенсионных выплат из ЕНПФ по установленному графику.

Напомним, что пенсию по возрасту могут получать лица, достигшие общеустановленного пенсионного возраста: мужчины по достижении 63 лет, женщины по достижении 61 года в 2024 году.

Пенсионные выплаты из ЕНПФ осуществляются до исчерпания пенсионных накоплений. Для назначения пенсионных выплат из ЕНПФ в связи с достижением пенсионного возраста получателям необходимо своевременно обращаться в ЦОН по месту жительства, а за выплатой в связи с установлением инвалидности первой или второй группы бессрочно – в подразделения ЕНПФ, в том числе через сайт ЕНПФ при наличии электронной цифровой подписи. Документы в ЦОН вместе с заявлением можно подать за 10 дней до достижения получателем пенсионного возраста. Настоятельно рекомендуем соблюдать этот срок, т.к. это особенно важно для получения государственной пенсии, для назначения которой требуется проверка трудового стажа по представленным документам.

Пенсия назначается со дня обращения. При этом важно отметить, что при подаче заявления на пенсионные выплаты до достижения пенсионного возраста – днем обращения считается дата наступления пенсионного возраста, а в случае обращения после достижения пенсионного возраста – днем обращения считается дата регистрации заявления в Государственной корпорации «Правительство для граждан».

Кроме того, обращаем внимание, что будущим пенсионерам (потенциальным получателям), чьи номера телефонов зарегистрированы в базе мобильных граждан egov, с номера 1414 за 2 месяца до достижения пенсионного возраста направляется SMS-уведомление о возможности своевременного обращения в ближайшее отделение Государственной корпорации для получения услуг по назначению пенсионных выплат со ссылкой на перечень документов на сайте egov.kz. То есть государственными органами для оформления пенсионных выплат в предусмотренные сроки осуществляется рассылка соответствующих уведомлений, так как за пропущенный период выплаты не назначаются.

Заявление на получение выплат за счет добровольных пенсионных взносов (ДПВ) также подается в ЕНПФ: в онлайн-формате в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении ЕНПФ, а также в любом подразделении Фонда. Напомним, что получение пенсионных выплат за счет ДПВ возможноначиная с 50 лет, то есть до наступления общеустановленного пенсионного возраста. Кроме того, выплаты за счет ДПВ осуществляются лицам с инвалидностью, а также выехавшим на постоянное место жительства за пределы Республики Казахстан иностранцам и лицам без гражданства, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан и международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

Набор на контрактную службу

Объединенный отдел по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал проводит набор на воинскую службу по контракту в ВС РК:

Требования, предъявляемые к лицам, поступающим на воинскую службу по контракту: иметь гражданство Республики Казахстан; контракт заключается с гражданами РК не моложе 19 лет, за исключением курсантов, и не старше возраста на пять лет младше предельного возраста состояния на воинской службе в зависимости от воинского звания, установленного настоящим Законом РК «О воинской службе и статусе военнослужащих» № 561 от 16.02.2012 года; отслужившие срочную воинскую службу, либо прошедшие обучение на военной кафедре высшего учебного заведения или военную подготовку в специализированных организациях Министерства обороны по подготовке военно-обученного резерва; контракт о прохождении воинской службы может заключаться, как с мужчинами, так и с женщинами на 3;5;10 лет с правом продления срока контракта до достижения предельного возраста.

Военнослужащие по контракту Вооруженных Сил Республики Казахстана имеют достойную заработную плату, социальный пакет. Офицеры, сержанты и рядовые, получают денежную компенсацию за аренду жилья. В условиях контракта содержится право гражданина на соблюдение его прав и прав членов его семьи, включая получение льгот, бесплатном медицинском обеспечении и другим социальным гарантиям в соответствии с Законам Республики Казахстан.

Проводится набор на воинскую службу по контракту сержантского и рядового составов в воинские части регионального командования «Астана расположены в городах: Караганда в/ч 46298, 85510, 31775, г.Приозерск в/ч 06705, 18405, пгт.Спаск в/ч3635,г.Абай в/ч 35835,г.Костанай в/ч 99260.

Проводится отбор по контракту офицеров запаса медицинского состава для комплектования вакантных должностей в воинскую часть 55209 г.Акколь и вакантных должностей рядового состава в воинскую часть 75488 г.Актау, Карагандинскую область г.Сарань в/ч 44803

Желающие служить на контрактной основе могут обратиться по адресу: Объединенный отдел по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал, г.Макинск, ул.Сейфуллина 3, кабинеты № 7, 8: тел: 2-34-33, где можно получить более подробную информацию. При себе нужно иметь: удостоверение личности, военный билет.

А. МУХАНЖАНОВ, начальник Объединенного отдела по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал.

О начале месяца пожарной безопасности

В Акмолинской области с 16 сентября стартовал второй этап месячника по пожарной безопасности. В центре внимания - представители социально уязвимых слоев населения. Сегодня на территории Буландынского района учет взято 338 жилых домов, в которых проживают около 1500 человек. При проведении данного рейда уделяем внимание печам отопления, электропроводке. До всех граждан будут доведены требования пожарной безопасности. И будем говорить об обстановке в области. Просим граждан с пониманием отнестись, если в дом будут заходить наши специалисты. Чаще всего пожары происходят в частном секторе. По этой причине уже не первый год спасатели устанавливают датчики угарного газа.

Отдел по ЧС Буландынского района.